

TUTVUSTAME NAABREID

Avinurme saab elulaadikeskuse

EASilt ning Leader-programmist toetust saanud elulaadikeskusest peaks tulevikus välja kasvama puutöökeskus, kus hoitakse vanu puutöötraditsioone ning mõeldakse välja innovaatilisi ideid uute toodete arendamiseks.

Avinurme elulaadikeskus ehitatakse pastoraadihoonesse, mille esimesel korrusel asub praegu ka koduloomuuseum. "Ideed kasvaski välja koduloomuuseumi arendusvajadusest," tunnistas SA Avinurme Elulaadikeskus juhataste liige Küllike Pärn Põhjarannikule.

Muuseum kolib pastoraadi teisele korrusele, mis praegu kasutatakse on, ning saab ka uuenedu näo: olemasolevatele eksponaatidele, mis tutvustavad piirkonna omanäolisust ning kultuuritraditsioone, lisanduvad uuenduslikud multimeediaprogrammid ja -lahendused.

Pastoraadi alumisele korrusele on planeeritud mitu töötuba, kus saab kätt proovida mitmel alal. Välja ehitatakse kaks puutöötuba, lisaks naiste käsitöötuba ning eraldi ruum traditsioonilise toidu valmistamiseks.

Meisterdamise õpitoad

Pärna kinnitusele peaks siin katsetamis- ja õpirõõmu olema nii algajatel kui ka nendel, kes puutööga pikemalt tegelnud. Selleks on välja töötatud külastusprogramm, mille eesmärk on puutööd näha ja kergelt nuusutada, ning pikemaajaline õppeprogramm, mille käigus saavad inimesed omandada uusi oskusi, mida edaspidi kasutada ja arendada.

Tulevikus näeksid keskuse eestvedajad meeleldi, et sellest kasvaks välja Eesti puutöökeskus, kus mitte ainult ei omandata oskusi, vaid kus pakutakse välja innovaatilisi lahendusi puudu kasutamiseks ning toodete arendamiseks.

"Huvi ja soov üha süvenevad virtuaal- ja spetsialiseerumismaailmas näha ja proovida midagi uut ja omatehtud on süvenev trend, samas on see aeg, mis toob võõrandumise traditsioonilistest oskustest, mis tunduvad nii loomulikud. Praegu veel igapäevaelu kuuluv kartulikooremiskuskus on kasvavale põlvkonnale mõne aasta pärast ilmselt võõras. Kui praegustel noortel on raske vastata küsimusele, millest tehakse kohupiima, siis tulevikus on lastele ilmselt üllatuseks see, et kartulit tuleb enne pottipanemist koorida ja leiba saab ka noaga lõigata, mitte ei pea seda viilutatud kujul ostma," rääkis Pärn, kelle sõnul püüavad nad kõiki kunagi loomulikke oskusi keskuses hoida ja tutvustada.

Multifunktsionaalne keskus

2010. aasta juulikuus valmiv ning kokku üle 16 miljoni krooni maksma mineva keskuse juurde on planeeritud ka õueala koos õpitubadega. Samuti tulevad sinna turismiinfopunkt ning koht käsitöö müügiks. Keskus saab multifunktsionaalse saali seminari-, koolituste ja pidude korraldamiseks ning hoonesse jäävad pinnad püsi- ja külalishoone tarbeks.

"Tulevikus näeksite, et elulaadikeskusest saab võrgustik, kuhu juba praegu on kaasatud nii ettevõtjaid, seltse kui külaaktiiv. Plaanis on rajada matkarajad läbi külade ja metsade ning kultuurilooline riistapuupark, mis õpetab tundma Eesti rahvakultuuris tarbepuiduna kasutatud puid ja nende omadusi," selgitas Pärn, kelle sõnul saab see osa tehtud just Leader-toetusega.

Toila kaubamärgiks saanud Oru pargi promenaadi korraldatakse järgmisel aastal Leader-toetuse abiga.

Kirderanniku koostöökogu jagas üle 5 miljoni krooni

Juunikuus projektitaotlusi vastu võtnud MTÜ Kirderanniku Koostöökogu, kes sai projektitaotlusi enam kui 10 miljoni krooni eest, rahastas 14 projekti, mille teostamiseks anti üle 5 miljoni krooni.

Kõige edukamaks piirkonnaks oli Toila, mille esitatud projektidest kuus rahuldati. Kohtla vallast tuli kolm taotlust, millest üks jäi rahuldamata. Jõhvist ja Narva-Jõesuust said kummaski raha samuti kaks projekti. Üks edukas projekt tuli Vaivara vallast.

Kirderanniku koostöökogu jagas raha neljas erinevas meetmes.

Põhiteenuste meetmes sai toetust MTÜ Pühajõe Tegijate Selts, kes teeb 15 lapsele projektikoolituse. Koolitusel on kolm erinevat moodulit ning kokku on ette nähtud seitse koolituspäeva.

SA Narva-Jõesuu Hooldekodu sai toetust personali ja teenuste arendamiseks. Eelkõige on hooldekodu eesmärgiks läbi viia suhtlemis- ja tegevusjuhendajate koolitus.

Uuendusliku lahenduse meet-

mes toetati MTÜ Virumaa Tööstusparki, kes tahab Leader-toetusega projektteerida tehovõrke ja teid 50 hektari suurusel alal.

Ida-Virumaa jahimeeste selts sai toetust Konju lasketiiru Skeet ehk kaarraja ehitamiseks, mis on üks samm kompleksse jahi- ja laskesportdikeskuse rajamiseks.

Turunduse ja rahvusvahelistumise meetmes sai toetust spordiklubi BC Viru Basket, kes sõidab kahepäevasele traditsioonilisele võistlusele "Flanders Basketball Trophy" Belgias Ghentis.

Toetust sai ka teine spordiklubi: FiniFit korraldab Leader-toetusega järgmise aasta 14. märtsil Voka spordihoones aeroobikafestivali "Sport teeb ilusaks", mille eesmärk on pakkuda ühelt poolt sportlikku vaatamängu ning teisalt mee-

litada inimesi senisest enam regulaarselt treenima.

MTÜ Pühajõe Tegijate Selts, kes sai toetust ka laste koolitusprojektist, sai Kirderanniku koostöökogult heakskiidu Pühajõe teemaliste raamatute väljaandmiseks. Projekti raames pannakse kokku raamat "Pühajõe lugu", mida trükitakse 300 eksemplari. Sama palju trükitakse juurde ka varem ilmunud raamatut "Pühajõe küla 1241-2000". Lisaks saab Pühajõe küla endale oma veebilehekülje. Projekti peaesmärk on muuta küla kodulugu kättesaadavaks.

Toila valla hariduse- ja kultuuriseltsi sai toetust valla ajaloo, kultuuri ja loodusväärtuste graafilise lehe väljaandmiseks. Projekti raames tehtud trükised pannakse üles Toila valla raamatukogudesse, samuti laste- ja noortekeskustesse, samuti lehti hakatakse kinkima ka valla aukodanikele.

Ainsa omavalitsusena sai esimeses voorus toetust Toila vallavalitsus, kes küsis raha järg-

mise aasta Oru promenaadi korraldamiseks.

Sotsiaalse sidususe meetmes sai toetust MTÜ Hungerburg Arendus, kes tahab Narva-Jõesuu sadamasse luua tingimused väljaspoolt Shengeni viisaruumi saabuvate väiksemate reisilaevade vastuvõtuks. Projekti käigus paigaldatakse piirdeaed ning konteiner-kontrollpunkt, mis on pärast hooaja lõppu teisaldatavad.

Ida-Virumaa talupidajate liit sai toetust oma Jõhvi peatänava ääres oleva hoone laeindamiseks ning korraldamiseks.

MTÜ Kirde-Eesti Puhkerajad tahab projekteerida Valaste joa vaateplatvormi pikenduse, mille tulemusena peaks platvorm tulevikus ulatuma merega ühele tasapinnale. Valaste joaga on seotud ka teine arendusprojekt: tulevikus peaks Valastel olema puhkeplats koos selle juurde kuuluva inventariga.

IVIKA MAIDRE,
MTÜ Kirderanniku
Koostöökogu projektijuht

Peipsi-Alutaguse koostöökojas jätkub taotluste vastuvõtmine

Peipsi-Alutaguse koostöökoda alustas taotluste vastuvõtmist aprillikuus ning kuna neid võetakse jooksvalt vastu, kuni raha jätkub, siis käib ka praegu aktiivne taotluste vastuvõtmine.

MTÜ Peipsi-Alutaguse Koostöökoda (PAK) võtab taotlusi vastu alates 13. aprillist. Kuu aega enne seda toimus idee-

voor, kus 52 potentsiaalset taotlejat esitas 68 ideed tegevuste kogumahuga 2 091 470 krooni.

Ideid kogunes oodatust rohkem ja see andis lootust, et piirkonna sihtrühmad suudavad kogu toetusressursi ära kasutada. Ideede kirjeldus oli väga erinev ja andis kinnitust arvamusele, et enamik taotlejaid vajab nõustamist nõuetekohase taotluse vormistamiseks. Juhataste otsusega kinnitati nõustajateks Aire Jago, Lii Roosa, Mare Rennel, Lii Liisveld ja Andrus Rekor.

Kogukonna aktiveerimine populaarseim

1. juuni seisuga oli esitatud 14 taotlust kogumahuga 2 997 354 krooni, neist tingimustele vastavaks on tunnistanud kümme kogumahuga 1 140 861 krooni. Taotlejaid oli kõikidest sihtrühmadest - kaks seltsingut, viis mittetulundusühingut, üks sihtasutus, üks füüsilisest isikust ettevõtja, kaks osühingut

ja üks omavalitsus. Kahel taotlejal oli esitatud kaks taotlust.

Kõige aktiivsem on olnud taotlemine kogukondade aktiveerimise meetmes. Kui suve alguses oli siin jagamata veel 8% vahenditest, siis praeguseks on see meede suletud.

Elukeskkonna parandamise ja hoidmise ning ettevõtlikkuse suurendamise ja ettevõtluse toetamise meetmetes oli suve alguses alles veel vastavalt 26% (298 630 krooni) ja 66% (1 946 576 krooni) raha. Lisaks olid siin veel kasutamata looduskeskkonna säilitamise ja säästliku kasutamise (464 868 krooni) ning võrgustike, andmebaaside ja koostöö meede (630 892 krooni).

Praeguseks on vastu võetud taotluste arv kasvanud 26ni, neist 18 on saanud hindamiskomisjonilt "jah"-sõna. Kuus taotlust on tagasi lükatud ja kaks on praegu menetluses.

PRIA kinnitus on 12 projektil.

Kõige suurema osa toetusest on saanud Avinurme vald: seal asuvad elulaadikeskus ning kirik. Taotlusi ei ole tulnud Alajõe ja Illuka vallast.

Menetlemiseks kaks nädalat

PAK võtab toetusi vastu jooksvalt, st kuni meetmes raha jätkub. Taotlejatel tuleb tähelepanelikult järgida PAKi kodulehel olevaid abimaterjale ja blankette. Seni on esinenud puudusi just vormide järgimises. Hindamise aluseks on eelkõige projektikirjeldus. PAKi juhendis taotlejale on nimetatud seitse kriteeriumit ja lisatud õpetus, mida peaks iga kriteeriumi all kirjeldama. Seni on taotlustes sageli piiratud kriteeriumi nimetamisega ja raske on leida sisuliseks hindamiseks vajalikku informatsiooni.

Peagi Iisaku muuseumis asuvasse ruumidesse koliv PAK võtab praegu toetusi vastu Iisaku volikogu saalis igal tööpäeval kella 9-15. Vastuvõtmisel kontrollitakse vajalike dokumentide olemasolu ja nõuetele vastavust.

Taotluse registreerimisest PAKi kontoris algab kahe nädalane menetlusaeg, mille jooksul kujundavad vajadusel oma arvamuse eksperdid ning hindamiskomisjon analüüsib taotluse vastavust PAKi strateegiaga aastateks 2008-2013. Vastavuse korral tagastatakse taotlejale taotlus PAKi kinnitusega.

Taotluse saab kahe kuu jooksul esitada PRIA-le ja esitamisejärgsest päevast on planeeritud tegevused abikõllilikud.

ANDRUS REKOR,
PAK-i tegevjuht

Kõige enam toetusi on läinud Avinurme valda. Leader-toetusega toimus näiteks Avinurme kiriku 100. aastapäeva tähistamine.